

بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان از مراکز کامپیوتر در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۰

معصومه علیدوستی^۱، محمد رئیسی^۲، الهه توسلی^۳، معصومه ایمانزاد^{۴*}، فاطمه اشرفی حافظ^۵، علی خورشیدی^۶

- ۱) گروه آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرکرد
 ۲) گروه علوم آزمایشگاهی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد
 ۳) گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران
 ۴) مرکز تحقیقات پروتئومیکس، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران
 ۵) دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 ۶) گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام

تاریخ دریافت: ۹۲/۱/۶

تاریخ پذیرش: ۹۲/۵/۲۱

چکیده

مقدمه: مرکز ثقل و هسته هر نظام آموزشی، دانشجویان آن هستند و دانشجویان جهت پژوهش که اصلی ترین نیروی محرکه جامعه در مسیر ترقی و توسعه است نیاز به کامپیوتر و اینترنت دارند لذا این مطالعه با هدف تعیین میزان رضایتمندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از مراکز کامپیوتر دانشگاه انجام شد.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی بود که در آن ۲۷۵ دانشجو از دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد به صورت تصادفی وارد مطالعه شدند ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه محقق ساخته بود که پایایی آن از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد. اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS vol.16 تجزیه و تحلیل شد و میزان $P < 0.05$ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته های پژوهش: افراد مورد پژوهش ۱۲۱ نفر (۴۴ درصد) دانشجوی دختر و ۱۵۴ نفر (۵۶ درصد) پسر بودند میانگین سن در دختران $21/64 \pm 2/47$ و در پسران $21/81 \pm 2/33$ بود. میانگین نمره رضایتمندی از مرکز کامپیوتر دانشکده پزشکی $48/40 \pm 22/43$ ، مرکز کامپیوتر معاونت پژوهشی $49/92 \pm 19/57$ و میانگین نمره رضایتمندی از مراکز کامپیوتر خوابگاه ها $28/90 \pm 23/25$ بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاکی از آن است که میزان رضایت دانشجویان از مراکز کامپیوتر خوابگاهی نسبت به سایر مراکز در حد پایین تری می باشد لذا از آن جا که دانشجویان پس از پایان کلاس درس بیشترین وقت خود را در خوابگاه می گذرانند برطرف کردن نقایص در این مراکز سبب جلوگیری از اتلاف وقت دانشجو به دلیل مراجعه به سایر مراکز کامپیوتری می شود.

واژه های کلیدی: رضایتمندی، دانشجو، مراکز کامپیوتر، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

* نویسنده مسئول: مرکز تحقیقات پروتئومیکس، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

Email: Masoumehimanzad@yahoo.com

مقدمه

نظام آموزش عالی عهده دار وظایف و مسئولیت های مهمی در زمینه تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد است. دانشگاه بستر اصلی توسعه انسانی در هر کشور به شمار می رود، (۱). و آموزش عالی نقش غیرقابل انکاری در پیشرفت جوامع و به خصوص سازمان ها به عهده دارد، (۲). از طرفی پژوهش از پایه های اساسی و عمده در توسعه جوامع محسوب می گردد، به طوری که هیچ گونه حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه تحقیقات امکان پذیر به نظر نمی رسد. در واقع پژوهش اصلی ترین نیروی محرکه جامعه در مسیر توسعه و ترقی است، (۳). دسترسی به امکانات جدید و به روز همانند کامپیوتر و اینترنت برای انجام تحقیق، پژوهش و مطالعه یکی از ضروریات در دانشگاه ها محسوب می شود اما با ارائه هر تکنولوژی جدید همواره مشکلات جدیدی وجود دارد که جهت رفع این مشکلات باید ابتدا آن ها را شناسایی و سپس برطرف نمود. در حال حاضر در سایت های کامپیوتر دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد مشکلات به صورت موردی بررسی شده و در صورت امکان برطرف می شود اما روش اصولی برای رفع مشکلات تعیین اولویت آن ها و برنامه ریزی صحیح جهت حل مشکل می باشد بررسی میزان رضایتمندی از خدمات می تواند معیار خوبی برای ارزیابی سیستم باشد، (۴). امروزه سنجش میزان رضایتمندی دانشجویان از کارکرد دانشگاه ها بسیار ضروری است، (۵). چون رضایت دانشجویان از کلیه فعالیت های انجام شده در دانشگاه می تواند در نگرش آن ها به تحصیل و ایجاد انگیزه و ارتقاء کیفیت آموزشی مؤثر باشد، (۴). در مطالعاتی میزان رضایت دانشجویان از فرایند انجام پایان نامه، (۳)، مراحل ثبت نام و انتخاب واحد، (۵)، خدمات و امکانات آموزشی، (۶)، کتابخانه دانشگاه ها، (۷)، و ... سنجیده شده است اما مطالعات در زمینه میزان رضایت دانشجویان از سایت های کامپیوتر در دانشگاه ها بسیار اندک می باشد. با توجه به این که در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد دانشجویان از سایت های گوناگون موجود در خوابگاه ها، معاونت پژوهشی، بیمارستان و دانشکده ها استفاده

می کنند پی بردن به میزان رضایت دانشجویان از سایت های مختلف سبب می شود تا سایت های که میزان رضایت دانشجویان از آن ها کمتر است مورد توجه بیشتری واقع شوند و مشکلات آن ها به طور جدی تر از سوی مسئولین برطرف شود. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از مراکز کامپیوتر دانشگاه در سال ۱۳۹۰ انجام شد.

مواد و روش ها

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی که در سال ۱۳۹۰ انجام شد، جامعه آماری کلیه دانشجویان مراجعه کننده به مراکز کامپیوتر دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد بودند که به صورت تصادفی وارد مطالعه شدند. به هر یک از افراد در مورد محرمانه ماندن اطلاعات جمع آوری شده اطمینان داده شد. معیار های ورود: تمایل به شرکت در مطالعه، دانشجوی ترم ۳ و بالاتر که از مراکز کامپیوتر استفاده می کند و معیار خروج هم عدم تکمیل همه بندهای پرسش نامه بود. بر اساس فرمول کوکران ۲۶۶ نمونه مورد نیاز بود که به علت احتمال ریزش نمونه ها ۳۰۰ پرسش نامه تکمیل شد که ۲۵ مورد پرسش نامه را به طور کامل پاسخ نداده بودند و از مطالعه حذف شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه محقق ساخته مشتمل بر ۴ بخش بود. بخش اول ۸ سوال مربوط به مشخصات دموگرافیک افراد مورد پژوهش و زمان و هدف مراجعه به مراکز کامپیوتر بود. ۳ بخش دیگر هر کدام شامل ۷ سوال که میزان رضایت دانشجویان را از امکانات فیزیکی و رفاهی مراکز کامپیوتر (مرکز کامپیوتر دانشکده پزشکی، معاونت پژوهشی و خوابگاه) می سنجید. سوالات میزان رضایت از وضعیت فضا، نور، میز و صندلی، ساعات کار، تعداد کامپیوتر، سرعت اینترنت، سرعت دریافت اطلاعات را در مراکز کامپیوتر بررسی می کرد و در مقیاس لیکرت ۵ گزینه ای طراحی شده بود، نمره دهی هم از ۰ تا ۴ بود و در نهایت نمرات به درصد تبدیل شد و کمترین نمره ۰ و بیشترین نمره ۱۰۰ در نظر گرفته شد. جهت تعیین روایی علمی ابزار، پرسش نامه توسط ۳ نفر از اساتید صاحب نظر بررسی و نظرات آنان اعمال گردید و

برای تعیین روایی صوری، پرسش نامه در اختیار ۱۵ نفر از دانشجویان، جدا از نمونه‌های مورد مطالعه قرار داده شد و از نظر قابل فهم و واضح بودن، مطالب تک تک سوالات بررسی و اصلاحات لازم انجام شد. برای تعیین پایایی ابزار، پرسش نامه توسط ۳۰ نفر از اعضای جامعه مورد پژوهش که در مراحل مطالعه شرکت نداشتند تکمیل شد و با استفاده از روش همسانی درونی، آلفا کرونباخ $\alpha=0/88$ به دست آمد. پس از تکمیل پرسش نامه ها، اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS vol.16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و میزان ($P<0.05$) از نظر آماری معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته های پژوهشی

در این پژوهش تعداد شرکت کنندگان ۲۷۵ نفر بودند که ۱۲۱ نفر (۴۴ درصد) دختر و ۱۵۴ نفر (۵۶ درصد) پسر بودند. میانگین سن دانشجویان پسر $21/81 \pm 2/32$ و در دختران $21/64 \pm 2/47$ بود و میانگین سن دانشجویان پسر و دختر اختلاف معناداری

با هم نداشت. ($P=0.56$) ۳۰ نفر شرکت کنندگان در مقطع کاردانی (۱۰/۹ درصد)، ۱۸۲ نفر کارشناسی (۶۶/۲ درصد)، ۱۱ نفر کارشناسی ارشد (۴ درصد) و ۵۲ نفر در مقطع دکترا (۱۸/۹ درصد) تحصیل می کردند و مقطع تحصیلی دانشجویان دختر و پسر شرکت کننده تفاوت معنی داری با هم نداشت. ($P=0.21$) بیشتر دانشجویان (۱۱۴ نفر، ۴۱/۴۵ درصد) از سایت دانشکده پزشکی و درصد کمتری (۲۹ نفر، ۱۰/۵۴ درصد) از سایت معاونت پژوهشی استفاده می کردند. درصد بیشتری از پسران (۳۳/۱ درصد) هدف خود از مراجعه به مراکز کامپیوتر دانشگاه را برای امور تفریحی اینترنتی (فیس بوک و...) ذکر کرده بودند در حالی که درصد بیشتر دختران (۴۴/۶ درصد) مراجعه به مراکز کامپیوتر را امور پژوهشی و دریافت مقاله عنوان کرده بودند. میانگین نمره رضایتمندی دانشجویان از امکانات فیزیکی و رفاهی مراکز کامپیوتر خوابگاهی، دانشکده پزشکی و معاونت پژوهشی در جدول شماره ۱ بیان شده است

جدول شماره ۱. مقایسه میانگین نمره رضایت دانشجویان دختر و پسر از امکانات مراکز کامپیوتر

نتیجه آزمون T-test	دانشجویان دختر		دانشجویان پسر		گروه مراکز کامپیوتر
	انحراف معیار \pm میانگین	انحراف معیار \pm میانگین	انحراف معیار \pm میانگین	انحراف معیار \pm میانگین	
P=0.13	۵۰/۷۰ \pm ۲۲/۸۴	۴۶/۵۹ \pm ۲۲/۰۲			دانشکده پزشکی
P<0.05	۵۲/۵۹ \pm ۱۷/۹۶	۴۷/۸۲ \pm ۲۰/۵۶			معاونت پژوهشی
P=0.33	۳۰/۴۰ \pm ۲۲/۲۶	۲۹/۷۰ \pm ۲۰/۸۵			خوابگاه ها

کمتری از سایت معاونت پژوهشی استفاده می کردند این مورد شاید به این دلیل باشد که سایت دانشکده پزشکی در طول روز باز بوده و مورد استفاده دانشجویان غیر خوابگاهی نیز می باشد و علت استفاده کمتر از سایت معاونت پژوهشی شاید آشنا نبودن دانشجویان با این مکان، دوری این مکان از محل اصلی دانشگاه و یا خوابگاه های دانشجویی باشد. این مطلب لزوم اطلاع رسانی بیشتر در زمینه سایت معاونت و امکانات موجود در آن از سوی مسئولین مربوطه در دانشگاه را می

بحث و نتیجه گیری

بررسی میزان رضایت دانشجویان از امکانات و خدمات موجود در دانشگاه علاوه بر روشن ساختن موانع و مشکلات، نشان دهنده میزان کارایی این مراکز می باشد لذا باید در فواصل زمانی مختلف اقدام به بررسی در این زمینه نمود تا مشخص شود نواقص در کدام بخش ها وجود دارد و با برطرف کردن کاستی ها کارایی سیستم را ارتقاء داد. نتایج این مطالعه نشان داد بیشتر دانشجویان از سایت دانشکده پزشکی و درصد

رساند هم چنین باید در صورت تمایل دانشجویان به استفاده از این مرکز سرویس ایاب و ذهاب جهت دسترسی آسان تر مدنظر قرار گیرد تا از تمرکز و اجتماع دانشجویان در سایت دانشکده پزشکی کاسته شود و از بلااستفاده ماندن امکانات و هدر رفتن منابع پیشگیری شود. اکثریت دانشجویان در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند و علت آن می تواند تعداد زیاد رشته های تحصیلی در مقطع کارشناسی باشد.

درصد بیشتری از پسران هدف خود از مراجعه به مراکز کامپیوتر دانشگاه را برای امور تفریحی اینترنتی (فیس بوک و...) ذکر کرده بودند این مسئله لزوم آموزش در زمینه استفاده بهتر از امکانات و زمان را می رساند تا دانشجویان زمان و وقت خود را صرف انجام فعالیت های مفیدتر و مثبت تری نمایند همان طور که درصد بیشتر دختران مراجعه به مراکز کامپیوتر را امور پژوهشی و دریافت مقاله عنوان کرده بودند و وقت آزاد خود را صرف انجام فعالیت های پژوهشی می نمایند البته دلیل این تفاوت در دختران و پسران شاید تفاوت در روحیات دو جنس باشد. در همین رابطه میانگین نمره رضایت دانشجویان پسر از سایت معاونت پژوهشی به طور معنی داری کمتر از دختران بود علت این امر شاید به دلیل تفاوت در نوع سرویس مورد استفاده در دو گروه باشد. میانگین نمره رضایت دانشجویان از سایت دانشکده پزشکی در هر دو جنس تقریباً در حد متوسط بود با توجه به این که این مرکز بیشتر مورد استفاده دانشجویان می باشد و هم چنین با توجه به تعداد زیاد دانشجویان مشغول به تحصیل در این دانشکده، انتظار می رود مسئولین محترم در جهت ارتقاء کمی و کیفی این مرکز و افزایش تعداد کامپیوتر و سرعت اینترنت در این مرکز اقداماتی انجام دهند. در مطالعه مهدی زاده در حالی که میزان رضایت دانشجویان از خدمات متفاوت موجود در کتابخانه های دانشگاه های دولتی تبریز بالاتر از ۶۰ درصد بود میزان رضایت از خدمات رایانه ای موجود در کتابخانه ۴۲/۴ درصد بود، (۸)، این یافته نزدیک به مطالعه حاضر می باشد و توجه بیشتر در موارد مربوط به تکنولوژی جدید را می رساند. در مطالعه حسینی و فتحیان هم که در زمینه میزان رضایت استفاده کنندگان از خدمات بخش

اطلاع رسانی کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی انجام شد، نتایج نشان داد کاربران از امکانات و تجهیزات مانند تعداد رایانه، چاپگرها، ابزار ذخیره اطلاعات، رایت CD و ساعت کار ناراضی بودند، (۹). در مطالعه حقیقت و همکاران نیز نتایج حاکی از آن بود که کاربران عدم رضایت خود را نسبت به تجهیزات و امکانات سایت ابراز نموده بودند، (۴). در مطالعه دوگلاس و همکاران هم که در دانشگاه لیورپول انجام شد دانشجویان مطرح کرده بودند که کمترین اهمیت به امکانات فیزیکی داده شده است، (۱۰). در مطالعه رئیسی و ابراهیمی نیز که به منظور ارزیابی میزان رضایت استفاده کنندگان از منابع موجود و خدمات ارائه شده در کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد نتایج نشان داد که منابع جوابگوی نیاز مراجعان نمی باشد، (۱۱). نتایج این مطالعات که با مطالعه ی ما همسو می باشد لزوم توجه به امکانات موجود در مراکز کامپیوتر و به روز رسانی تجهیزات همراه با پیشرفت تکنولوژی را می رساند. در همین رابطه نتایج حاصل از نظرسنجی در مطالعه حسام و همکاران نیز حاکی از آن بود که دانشجویان تقاضای کامپیوتر بیشتر، وقت بیشتر و نرم افزارهای پیشرفته را داشتند، (۱۲). در مطالعه حاضر کمترین نمره رضایتمندی مربوط به مراکز کامپیوتر در خوابگاه ها بود از آن جا که دانشجویان پس از پایان کلاس درس بیشترین وقت خود را در خوابگاه می گذرانند برطرف کردن نقایص در این مراکز سبب جلوگیری از اتلاف وقت دانشجو جهت مراجعه به سایر مراکز کامپیوتری می شود.

با توجه به اهمیت خدمات رایانه ای این مورد نباید در امر آموزش به عنوان موضوع حاشیه ای در نظر گرفته شود و لازم است مسئولین دانشگاهی در پی ارتقای کمی و کیفی مراکز کامپیوتر باشند و توجه ویژه به مراکز کامپیوتر خوابگاهی نمایند و در خوابگاه ها در مکان های مناسب تر اقدام به راه اندازی مرکز کامپیوتر نمایند. هم چنین دوره های آموزشی برای استفاده بهتر و مفیدتر دانشجویان از رایانه و اینترنت پیشنهاد می شود.

سپاسگزاری

بدین وسیله مراتب تشکر و قدر دانی خود را از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد به

خاطر حمایت مالی از طرح تحقیقاتی ۱۰۴۲ و کلیه دانشجویان عزیزی که بدون کمک آنان این تحقیق ممکن نبود، اعلام می داریم.

References

- 1-Kebriaei A, Roudbar M. [Quality gap in educational services at Zahedan University of Medical Sciences: Students viewpoints about current and optimal]. Iran J Med Educat 2005;5:53-61.(Persian)
- 2-Nasiriani Kh, Farnia F, Salimi T, Shahbazi L, Motavasselian M. [Nursing graduates' selfassessment of their clinical skills acquired in medical-surgical wards]. Iran J Med Educat 2006;6:93-100.(Persian)
- 3-Dehghani GH, Yamani-Douzi SM. Students' satisfaction of thesis conducting process and its related factors. Strides Develop Med Educat J 2009;6:1-9.(Persian)
- 4-Bahaghighat M, Asadi A, Vakili MM. Evaluation of student satisfaction from the Computer Site department of Health Zanjan University of Medical Sciences. J Develop Med Educat 2012;5:11-7.(Persian)
- 5-Mirmohammadi SJ, Hashemian Z, Heidari-Firozabadi MR, Dehghani MR, Eg-hbal A. The satisfaction rate of students in Yazd University of Medical Sciences toward registration process in 2007. Strides Develop Med Educat J 2011;8:101-5.(Persian)
- 6-Pejhan A, Sabbaghzadeh M, Yaghoobifar MA. Investigating the satisfaction rate of the students of Sabzevar University of Medical Sciences from the educational services and facilities in 2008. J Med Sci Sabzevar 2010;17:129-34.(Persian)
- 7-Zangoee F, Saadatjoo SA, Beydokhti H. Library users' satisfaction rate at the central library of Birjand University of Medical Sciences. J Birjand Uni Med Sci 2011;17:316-22.(Persian)
- 8-Mehdizadeh I. Students' satisfaction of academic study of public library services in Tabriz J Sci 2003;57:123-50.(Persian)
- 9-Hossemi V, Fathian A. Evaluation of factors affecting users' satisfaction with the service information section. J Med Sci 2008;12,95- 118.(Persian)
- 10-Douglas J, Douglas A, Barnes B, Measuring student satisfaction at a UK University. J Qual Assur Educat 2006;14:251-67.
- 11-Raeisi B, Ebrahimi A. Iran University of Medical Sciences central library users satisfaction with existing resources and services provided in 2003. J Library Inform Sci 2006;10:123-40.(Persian)
- 12-Hwsam M, Arash H, Sanaghoa A, Joibary L. Surveys of medical sciences students about online application. J Gorgan Bouyeh Facul Nurs Midwifery 2007;1:32-7.(Persian)

Evaluating the Satisfaction Rate of Students With Computer Centers at Shahr-e-Kord University of Medical Sciences

Alidosti M¹, Reisi M², Tavassoli E³, Imanzad M^{4*}, Ashrafi Hafez F⁵, Khorshidi A⁶

(Received: 26 Mach. 2013)

Accepted: 12 Augu. 2013)

Abstract

Introduction: The center and core of every high education system are students. And students as the main driving force of the societies toward the development and progress needs having computer and Internet for research purposes. Therefore, the aim of this study was to determine the satisfaction rate of students with computer centers at Shahr-e-Kord University of Medical Sciences.

Materials & Methods: This study was a descriptive study in which 275 students were randomly chosen at the Shahr-e-kord University of Medical Sciences. The data collection tool was a researcher made questionnaire which its reliability was obtained by the Cronbach's alpha test of 0.88. Data was analyzed using SPSS16 and P<0.05 was considered significant.

Findings: Subjects were 121(44%) female and 154 subjects(56%) male students. The mean age of the female and male students was 21.64±2.47 and 21.81±2.33 years,-

respectively. The average satisfaction scores with the computer center of school of medicine was 48.40±22.43, with the computer center of the deputy of research was 49.92±19.57 and with the computer centers of dormitories was 28.90±23.25.

Discussion & Conclusion: Results indicated that students' satisfaction toward the computer centers of dormitories was much lower than the other centers. Since the students spend the most of their time in dormitories, resolving the shortages in these centers leads to prevent time loses by the students due to their referring to other computer centers.

Keywords: satisfaction, student, computer centers, medical sciences university of Shahr- e-kord

1. Dept of Health Education, School of Health, Shahr-e-kord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

2. Student Research Committee, Shahr-e-kord University of Medical Sciences, Shahr-e-kord, Iran

3. Dept of Health Education and Promotion, Faculty of Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4. Proteomics Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

5. Faculty of Medicine, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

6. Dept of Social Medicine Faculty Of Medicine .Ilam University of Medical sciences , Ilam , Iran

*Corresponding Author